

Sygn. akt III AUa 752/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy B. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji B. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 12 czerwca 2015 r. sygn. akt VIII U 1852/14

oddala apelację.

Elżbieta Czaja Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Jacek Chaciński

Sygn. akt III AUa 752/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych -Oddział w L. odmówił B. W. ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wskazując, że wnioskodawczyni nie udowodniła 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie 11 lat, 9 miesięcy i 16 dni tego rodzaju pracy.

W odwołaniu od tej decyzji B. W. wnosila o jej zmianę i ustalenie jej prawa do emerytury.

W odpowiedzi organ rentowy domagał się oddalenia odwołania, argumentując, że zaliczył do stażu prac w warunkach szczególnych 11 lat, 9 miesięcy i 16 dni tj. okresy od 15 lipca 1976 r. do 25 czerwca 1982 r., od 29 października 1983 r. do 3 lutego 1984 r., od 28 kwietnia 1985 r. do 3 sierpnia 1985r., od 4 sierpnia 1988 r. do 31 grudnia 1993 r. Zaznaczył, że z

tego stażu wyłączył 38 dni okresów niezdolności do pracy przypadających po dniu 14 listopada 1991r., spowodowanych chorobą, za które wypłacono zasiłek chorobowy oraz okresy urlopów wychowawczych od 26 czerwca 1982 r. do 28 października 1983 r., od 4 lutego 1984 r. do 27 kwietnia 1985 r., od 4 sierpnia 1985 r. do 3 sierpnia 1988 r.

W toku rozprawy B. W. wnioskowała o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 lutego 1975 r. do 30 czerwca 1976 r. w charakterze zdobnika szkła oraz okresu od 1 stycznia 1994 r. do 7 czerwca 1996 r. na stanowisku pakowacza szkła.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 12 czerwca 2015 r., Sygn. akt VIII U 1852/14 oddalił odwołanie. Swoje rozstrzygnięcie Sąd oparł na następujących rozważaniach faktycznych i prawnych.

B. W., ur. (...), wystąpiła w dniu 10 lipca 2014 r. do ZUS - Oddziału w L. o ustalenie prawa do emerytury. Ubezpieczona przedstawiła świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione w dniu 20 czerwca 2014 roku przez Hutę (...) Sp. z o.o. w Ł., z którego wynikało, że była zatrudniona w tym zakładzie pracy od 1 września 1974 r. do 7 czerwca 1996 r., w tym w okresie od 15 lipca 1976 r. do 10 grudnia 1995 r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace w zespołach formujących szkło - maszynowe i ręczne zdobienia szkła, wymienione w Wykazie A, Dział XIII, poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (t.j. Dz. U. z 1983 roku Nr 8, poz. 43 ze zm.) na stanowisku zdobnika szkła, wymienionym w wykazie w Wykazie A, Dział XIII, poz. 12 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. W piśmie z dnia 24 lipca 2014 r. Huta (...) Sp. z o.o. w Ł. wskazała, że wnioskodawczyni wykonywała pracę w szczególnych warunkach od 15 lipca 1976 roku do 31 grudnia 1993 roku, a nie w okresie od 15 lipca 1976 roku do 10 grudnia 1995 roku, jak wskazano w świadectwie pracy z dnia 20 czerwca 2014 r.

Sąd ustalił ponadto, że B. W. od dnia 1 września 1974 r. uczęszczała do przyzakładowej szkoły przy L. Hutach (...) w Hucie (...) tj. Zespołu Szkół Zawodowych Nr (...) w Ł., F. w Hucie (...), gdzie kształciła się w zawodzie zdobnika szkła. Ponadto pracowała w Hucie (...) po 6 godzin dziennie przez 6 dni w tygodniu na podstawie umowy o naukę zawodu. W dniach, w których miała zajęcia teoretyczne pracowała przed zajęciami lub po zakończeniu zajęć. W pierwszej klasie pracowała przy ręcznym zdobieniu szklanek i kieliszków, a w drugiej klasie w zespołach, które zajmowały się ręcznym zdobieniem kryształów. Zlecone obowiązki wykonywała pod nadzorem instruktora. Otrzymywała stałe wynagrodzenie miesięczne i podpisywała codziennie listę obecności. Naukę w tej szkole ukończyła w dniu 30 czerwca 1976 r. Następnie od 15 lipca 1976 r. do 31 grudnia 1993 r. pracowała w pełnym wymiarze czasu w L. Hutach (...) w Hucie (...) (następnie Huta (...) Sp. z o.o. w Ł.) na podstawie umowy o pracę, jako zdobnik szkła w zespołach formujących szkło stale. W okresie od 26 czerwca 1982 roku do 28 października 1983 r., od 4 lutego 1984 r. do 27 kwietnia 1985 r., od 4 sierpnia 1985 r. do 3 sierpnia 1988 r. korzystała z urlopów wychowawczych.

Od 1 stycznia 1994 r., w wyniku wypowiedzenia warunków umowy o pracę, ubezpieczona została przeniesiona na stanowisko pakowacza szkła. Na tym stanowisku zajmowała się pakowaniem wyrobów szklanych wytworzonych przez hutników formujących szkło w tzw. wannie. Wyroby te były bezbarwne i nie posiadały zdobień, a wnioskodawczyni czyściła je płynem i następnie przekazywała pracownikom, którzy zajmowali się ich sortowaniem i metkowaniem. Po wykonaniu tych czynności okręcała przygotowane wyroby w papier lub folię bąbelkową, wkładała do opakowania z tektury i zaklejała. Sąd ustalił, że warunki pracy pakowaczy szkła były bardzo ciężkie, ponieważ w pomieszczeniach w których pracowali było mało światła i nie było wentylacji. W miesiącach letnich panowały tam wysokie temperatury. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pakowaczy w ramach swoich obowiązków musieli również przenosić ciężkie wyroby ze szkła, np. wazony o wysokości do 1 metra. Wnioskodawczyni nigdy nie zajmowała się składaniem opakowań tekturowych.

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o dokumentację zatrudnienia wnioskodawczyni oraz zeznania wnioskodawczyni i świadków, którzy w spornych okresach byli zatrudnieni razem nią. Sąd obdarzył wiarą zgromadzony materiał dowodowy za wyjątkiem angaży, które wskazywały, że po dniu 31 grudnia 1993 r. B. W. wykonywała obowiązki wytwarzacza opakowań tekturowych. Sąd uznał, że treść tych dokumentów jest

nieadekwatna do faktycznego charakteru pracy wnioskodawczynie, wynikającego z relacji świadków, którzy wskazywali jednoznacznie, że po dniu 31 grudnia 1993 r. wnioskodawczynie wykonywała wyłącznie czynności na stanowisku pakowacza szkła.

Mając to na uwadze Sąd orzekł, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazał, że w świetle art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.), w związku z ustępem 2 artykułu 32 tej ustawy oraz § 2 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), aby nabyć prawo do emerytury, wnioskodawczynie musiałaby spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 55 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyć wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
 - co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - staż pracy w wymiarze co najmniej 20 lat.

Sąd przyjął, że wnioskodawczynie w okresie od 1 stycznia 1994 r. do 7 czerwca 1996 r. (2 lata, 5 miesięcy i 7 dni) stale i w pełnym wymiarze obowiązującego ją czasu pracy wykonywała prace przy produkcji drobnych wyrobów ze szkła, wymienione w Wykazie A, Dziale XIV, poz. 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. W stosowanym pomocniczo zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. nr 7 w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz.Urz. Ministerstwa Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 3 sierpnia 1987 r., nr 4) w Dziale XIV, poz. 20 pkt 34 wskazano stanowisko „ pakowacz szkła”.

Z kolei Sąd nie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia wnioskodawczynie od 1 września 1974 r. do 30 czerwca 1976 r., kiedy pobierała naukę zawodu, jako osoba młodociana (pomiędzy 14 a 18 lat). Wskazał, że stosownie do art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o nauce zawodu, czas pracy młodocianych w wieku od 15 do 16 lat wynosi 6 godzin na dobę i 36 godzin tygodniowo, natomiast w wieku powyżej 16 lat obowiązuje ich normalny czas pracy stosowany w zakładzie pracy. Dodał, że zgodnie z art. 13 ust. 3 tej ustawy do czasu pracy młodocianych wlicza się czas dokształcania określonego w art. 12 ust. 2 i 3 bez względu na to, czy nauka odbywa się w godzinach pracy, czy poza godzinami pracy, jednakże w wymiarze nie większym niż 18 godzin tygodniowo.

Przywołując poglądy Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy wywiódł, że okres nauki zawodu odbywanej przed 1 stycznia 1975 r. w ramach umowy zawartej na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. Nr 45, poz. 226) był w rozumieniu prawa ubezpieczeń społecznych okresem zatrudnienia w ramach stosunku pracy, ale nie jest to wystarczające do uznania tego okresu za wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Nie można bowiem przyjąć, aby pracownicy młodociani wykonywali tę pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (8 godzin dziennie), a co najwyżej w normie czasu pracy przewidzianej dla pracowników młodocianych. Reasumując Sąd stwierdził, że brak jest podstaw do przyjęcia, że w okresie nauki zawodu wnioskodawczynie w pełnym wymiarze czasu wykonywała prace w szczególnych warunkach.

Z tych względów Sąd pierwszej instancji uznał, że B. W. nie spełniła warunków do przyznania emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wskazał, że wnioskodawczynie wprawdzie ukończyła 55 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazała ponad 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpiła do otwartego

funduszu emerytalnego, ale łącznie z okresem niespornym (11 lat, 9 miesięcy i 16 dni), wykazała tylko 14 lat, 2 miesiące i 23 dni pracy w warunkach szczególnych, co oznacza, iż nie spełniła warunku posiadania 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach do uzyskania wcześniejszej emerytury. W konsekwencji Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak wyżej.

Apelację od tego wyroku wywiodła B. W., wnosząc o zmianę wyroku i poprzedzającej go decyzji ZUS oraz ustalenie odwołującej prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, od daty złożenia wniosku. Autorka apelacji zarzuciła temu orzeczeniu naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przez niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym sprawy, dającym podstawę do przyjęcia, że B. W. spełnia przesłanki uprawniające do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku, w tym przesłankę 15 letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, przy uwzględnieniu pracy zdobnika szkła w okresie od 1 września 1974 r. do 30 czerwca 1976 r. tj. odbywania praktycznej nauki zawodu w ramach umowy zawartej na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu;
- art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu przez niewłaściwe zastosowanie w sprawie i przyjęcie, że w przypadku wnioskodawczynie jej czas pracy w okresie pobierania nauki zawodu od 1 września 1974 r. do 30 czerwca 1976 r. w wymiarze 6 godzin na dobę i 36 godzin tygodniowo, nie odpowiadał pełnemu wymiarowi czasu pracy.

Uzasadniając zarzuty apelacji skarżąca podniosła, że wnioskodawczynie odbywała praktyczną naukę zawodu na stanowisku zdobnika szkła, wymienionym w Wykazie A Dział XIII, poz. 12 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Praca wykonywana przez wnioskodawczynie w rozmiarze 6 godzin dziennie i 36 godzin tygodniowo, zgodnie z normą przewidzianą w art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o nauce zawodu, stanowiła pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Podniosła, że wydane wnioskodawczynie świadectwa pracy wskazują dzień 1 września 1974 r. na początek jej zatrudnienia. Organ rentowy również tę datę wskazał, jako datę początkową zatrudnienia wnioskodawczynie w Hucie (...). Apelująca podniosła, że ubezpieczona na wskazanym stanowisku posiadała status pracownika również rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym. Wskazała, że ubezpieczona codziennie, w tym również w okresie wakacji, zajmowała się zdobieniem szkła, a wykonane przez nią wyroby stanowiły pełnowartościowy produkt przeznaczony na sprzedaż. Była więc to praca stała. Doksztalcenie teoretyczne odbywało się po zakończeniu pracy lub przed jej rozpoczęciem, więc nie kolidowało z pracą. W ocenie apelującej, okres praktycznej nauki zawodu wynoszący 10 miesięcy i 5 dni, należy zatem uznać za okres pracy w warunkach szczególnych. Po doliczeniu tego okresu do stażu pracy w szczególnych warunkach, staż ten wynosi 15 lat.

Apelująca dodała, że stan faktyczny tej sprawy odbiega od spraw rozpoznawanych przez Sąd Najwyższy, powołanych przez Sąd Okręgowy. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2009 r., II UK 334/08 w którego tezie Sąd Najwyższy stwierdza że okres nauki zawodu połączonej z obowiązkiem doksztalcenia w zasadniczej szkole zawodowej nie stanowi okresu pracy w szczególnych warunkach, odnosi się do sytuacji, gdy pełen wymiar czasu pracy wnioskodawcy odbywającego naukę zawodu uzupełniony był czasem doksztalcenia, które odbywało się zarówno w godzinach pracy jak i poza godzinami pracy. Stąd apelująca wywiodła wniosek, że w ocenie Sądu Najwyższego okres nauki zawodu odbywanej w ramach umowy zawartej na podstawie ustawy o nauce zawodu, jest okresem zatrudnienia w ramach stosunku pracy, a tym samym może być okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna, ponieważ treść wyroku jest trafna i ostatecznie wyrok odpowiada prawu.

W stanie faktycznym tej sprawy zasadnicze znaczenie miało ustalenie czy, wnioskodawczynie B. W. wykonywała pracę w warunkach szczególnych na stanowisku zdobnika szkła, w rozmiarze uprawniającym do ustalenia jej prawa do

emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ust 1 i 2 ustawy emerytalnej w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że staż pracy wnioskodawczynie w warunkach szczególnych nie wyniósł co najmniej 15 lat. Powyższa ocena Sądu pierwszej instancji nie narusza przy tym dyspozycji przepisów prawa materialnego powołanych w apelacji.

Zasadniczo apelacja odnosi się do kwestii zatrudnienia wnioskodawczynie, jako osoby młodocianej w Hucie (...) w okresie pobierania nauki zawodu od 1 września 1974 r. do 30 czerwca 1976 r., zatem Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności odniósł się do przedstawionej w tym zakresie argumentacji.

Stwierdzić należy, że nie jest celowe wywodzenie przez apelującą, iż wskazany okres pracy wnioskodawczynie stanowił zatrudnienie w rozumieniu przepisów emerytalnych. Nie ulega wątpliwości, że przepisy prawa obowiązujące w czasie, kiedy wnioskodawczynie pracowała, jako osoba młodociana, umożliwiały zaliczenie takiej pracy do okresów składkowych. W świetle art. 5 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1968r. Nr 3, poz. 6) osoba zatrudniona na podstawie umowy o naukę zawodu, o przyuczenie do określonej pracy lub o odbycie wstępnego stażu pracy, posiadała status pracownika w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym oraz ubezpieczeniu społecznym, a okres nauki zawodu podlegał zaliczeniu do okresu, od którego zależały uprawnienia emerytalne lub rentowe. Również art. 10 ustawy o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy z dnia 2 lipca 1958r. (Dz.U.1958.45.226) stanowił, że okresy nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy są okresami zatrudnienia.

Spory w tym zakresie istniały jedynie na tle, czy takie zatrudnienie było zatrudnieniem w ramach przygotowania do zawodu i na tym tle istnieje obszerne orzecznictwo Sądu Najwyższego, który wypowiedział się czym jest praca osoby młodocianej i na jakich warunkach mogłaby zostać uznana za zatrudnienie i podlegać wliczeniu do stażu ubezpieczeniowego. W szczególności z orzecznictwa tego wynika, że powinna zostać zawarta umowa o pracę, nie wystarczające jest zaś w szczególności przyuczenie w szkole przyzakładowej. W przypadku wnioskodawczynie jest natomiast bezsporne, że w chwili podjęcia nauki zawodu w Hucie (...), uczęszczając przy tym do (...) przy L. Hutach (...), gdzie kształciła się w zawodzie zdobnika szkła, podjęła jednocześnie zatrudnienie jako osoba młodociana. Wprawdzie brak jest umowy o pracę, niemniej – co zauważyła sama apelująca – pozwany organ rentowy nie kwestionował faktu zawarcia takiej umowy.

Zauważyć jednak należy, że czym innym jest potraktowanie okresu pracy za składkowy, a czym innym zaliczenie takiego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych. Posiadanie statusu pracownika z pewnością nie jest wystarczające do uznania pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Wskazany przepis wymaga aby praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Wymaganie wykonywania pracy w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy należy odnosić do pracowników, których czas pracy nie jest w żaden sposób umniejszony ze względu na ich cechy osobiste, lecz czas wymagany dla danego stanowiska, choćby skrócony, lecz tylko ze względu na szczególne warunki i zagrożenia wynikające ze świadczenia pracy na tym stanowisku. Niewątpliwie na stanowisku pracy ucznia nauki zawodu przewidziana była norma czasu wnikająca z obowiązującego w spornym okresie (do czasu wejścia w życie Kodeksu pracy) art. 13 ust. 3 ustawy o nauce zawodu [...]. Czas pracy na stanowisku pracy, ze względu na ochronę pracownika młodocianego, który dopiero przyucza się do zawodu, nie mógł przekroczyć 6 godzin dziennie i 36 godzin tygodniowo. Siłą rzeczy więc praca wykonywana na podstawie umowy o naukę zawodu nie mogła być świadczona w rozmiarze obowiązującym pracowników na danym stanowisku. Z tego względu nie można uznać, że osoba młodociana wykonywała pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nawet jeżeli wykonywała ją w pełnym wymiarze obowiązującym osobę młodocianą, czyli przez 6 godzin dziennie. Nieprzepracowanie pełnej dniówki roboczej obowiązującej pracownika uniemożliwia zaś potraktowanie okresu pracy osoby młodocianej, jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Wyroki Sądu Najwyższego przywołane przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w tym również wyrok z dnia 24 kwietnia 2009 r., II UK 334/08, do którego odnosi się apelująca, dotyczyły właśnie możliwości zaliczenia okresu pracy osoby młodocianej do okresu składkowego, bo tylko taki okres pracy można zaliczyć do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Niezależnie jednak od oceny, czy praca osób młodocianych może co do zasady podlegać zaliczeniu do stażu prac szczególnych warunkach, stwierdzić należy, że problem, który wyłania się w tej sprawie, a przesądza o niezasadności odwołania wnioskodawczyni, dotyczy innej kwestii. Stwierdzić należy, że Sąd pierwszej instancji popełnił błąd uznając, że praca świadczona przez wnioskodawczynię od 1 stycznia 1994 r. do 7 czerwca 1996 r. na stanowisku pakowacza szkła stanowiła pracę w szczególnych warunkach. Nie ulega bowiem wątpliwości, że praca ta nie jest wymieniona w wykazie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Wskazane stanowisko wymienione zostało jedynie w ramach zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. nr 7 w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego, w Dziale XIV, poz. 20 pkt 34. Zauważyć jednakże należy, że w świetle Konstytucji RP zarządzenia resortowe nie stanowią źródeł prawa. Wykazy stanowisk ustalane przez poszczególnych ministrów w odniesieniu do podległych im resortów mają jedynie charakter techniczno-porządkujący. Dla uznania konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, decydujące znaczenie ma zaś wyłącznie to, czy praca została wymieniona w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Nie ulega wątpliwości, że w zarządzeniu z dnia 7 lipca 1987r. nr 7 wydający je minister przekroczył swoje uprawnienia, ponieważ zarządzenie to przewiduje, że w istocie wszelkie prace, od wniesienia na halę produkcyjną surowców, kończąc na wywiezieniu gotowego produktu, stanowią pracę w szczególnych warunkach. Sąd Apelacyjny podkreśla jednak, że treść zarządzenia resortowego nie może pozostawać w sprzeczności z przepisem rozporządzenia. Nie można zatem swobodnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia przyjmować, że stanowiska pracy, których nie wymienia ten akt prawny, stanowią pracę w szczególnych warunkach. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wyraźnie mówi o pracy „przy produkcji”, a praca pakowacza szkła nie jest taką pracą. Wykonywane przez wnioskodawczynię w okresie od 1 stycznia 1994 r. do 7 czerwca 1996 r. pracy na stanowisku pakowacza szkła, która nie została wymieniona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., nie uzasadniało zatem zaliczenia tej pracy do stażu prac wykonywanych w szczególnych w warunkach.

W konsekwencji Sąd pierwszej instancji zasadnie przyjął, że wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 r. nie spełniła warunku nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust 1 i 2 ustawy emerytalnej w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w postaci posiadania okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawczyni, jako niezasadną.